

Várad Istvánné

Társas vállalkozások tipikus formái. Az Rt-re vonatkozó különös szabályok

A követelménymodul megnevezése:

A vállalkozások alapítása, működtetése, átszervezése, megszüntetése

A követelménymodul száma: 0001-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-006-50

TÁRSAS VÁLLALKOZÁSOK TIPIKUS FORMÁI. AZ RT.-RE VONATKOZÓ KÜLÖNÖS SZABÁLYOK

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

A piacgazdaságokban, így hazánkban is jogszabályok biztosítják a vállalkozások szabadságát. Minden állampolgárnak jogában áll, hogy a jogszabályi előírások betartása mellett vállalkozást alapítson, működtessen.

A vállalkozásokat nem rendkívüli emberek hozzák létre, hanem rendkívüli dolgokra képes hétköznapi emberek. (Michael E. Gerber)

Tananyagunk a részvénytársaságokkal foglalkozik, bemutatja azokat az ismereteket, melynek birtokában akár az első megtakarítással is sikeres vállalkozás részvényesévé válhat.

A tananyag feldolgozása során választ kaphatnak a következő kérdésekre:

- Milyen szabályokat kell figyelembe venni a részvénytársaságok alapításánál, működtetésénél és megszüntetésénél?
- Milyen részvénytársaságok működhetnek?
- Mennyi tőke szükséges az alapításhoz?
- Milyen jog illeti meg, és felelősség terheli a részvényest?

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (RT) ALAPÍTÁSÁNAK, MŰKÖDÉSÉNEK, MEGSZŪNÉSÉNEK SZABÁLYAI.

A részvénytársaság (rt.) nagy tőkével rendelkező vállalkozási forma, tőkeegyesülésnek minősül.

Főbb jellemzői:

- A részvénytársaság előre meghatározott számú és névértékű részvényekből álló alaptőkével jön létre. Az alaptőkét a részvényesek vagyoni hozzájárulása biztosítja.
- A tulajdonosok, részvényesek felelőssége korlátozott, a társaság kötelezettségeiért a részvényes saját vagyonával nem felel.

- A részvényesek a részvénytársaság adózott eredményéből osztalékra jogosultak.

A részvénytársaság zárt körben és nyilvánosan is alapítható.

Működési formája lehet:

- zártkörűen működő részvénytársaság (zrt.),
- nyilvánosan működő részvénytársaság (nyrt.)

A működési formát a cégnévben is fel kell tüntetni.

Zártkörűen működik az a részvénytársaság, amelynek:

- részvényeit tilos nyilvános felhívással gyűjteni,
- a nyilvánosan forgalomba hozott részvényeit nyilvános ajánlattétel útján már nem értékesítik (a szabályozott piacról kivezették).

Nyilvánosan működik az a részvénytársaság, amelynek:

- részvényei részben vagy egészben nyilvánosan kerülnek forgalomba (az értékpapírokra vonatkozó külön törvényben meghatározott feltételek mellett),
- a nem nyilvános forgalomba hozatalt követően nyilvános értékesítésre ajánlottak fel,
- a részvénytársaság részvényeit a szabályozott piacra bevezették.

Ha a nyilvánosan működő részvénytársaság részvényeinek tulajdonjogát egy részvényes szerzi meg, a részvénytársaság zártkörűen működik tovább.

1. A részvénytársaság (Rt.) alapítása

A részvénytársaság (.Rt) alapításának jellemzői:

- alapszabállyal hozható létre, kivéve az egyszemélyes részvénytársaságot, mely alapító okirattal létesíthető,
- a zártkörű részvénytársaság szerződésmintával is alapítható,
- cégbírósági eljárással, cégbejegyzéssel jöhet létre,
- a cégbejegyzésig előtársaságként működik,
- a részvényesek vagyoni hozzájárulása készpénzből és nem pénzbeli betétből (apportból) állhat,
- kizárólag nem pénzbeli hozzájárulással is alapítható,
- az alaptőke nagyságának kötelező minimuma van (zrt. 5 millió, nyrt. 20 millió)
- legfőbb szerve a közgyűlés,
- könyvvizsgáló választása kötelező.

Az alapszabálynak tartalmaznia kell:

- a részvénytársaság (rt.) cégnevét, székhelyét, telephelyeit,
- a részvénytársaság főtevékenységét,
- az alaptőke összegét, az alapításkor befizetendő pénzbeli hozzájárulás nagyságát,
- a részvénytársaság képviselőjét, a cégjegyzés módját,

- az igazgatóság tagjainak a nevét, a felügyelőbizottság tagjainak és a könyvvizsgálónak a nevét,
- a működés időtartamát, abban az esetben, ha meghatározott időre jött létre a részvénytársaság,
- a részvények névértéke és kibocsátási értéke befizetését,
- az alapítók kötelezettségvállalását valamennyi részvény átvételéről.,
- a részvények alapítók közötti megoszlását,
- a kibocsátandó részvények számát, névértékét, kibocsátási értékét,
- a részvények előállítási módját,
- a közgyűlés összehívásának módját, a szavazati jog gyakorlásának feltételeit.

2. A részvénytársaság (Rt.) működése

A részvénytársaság (Rt.) legfőbb szerve a közgyűlés.

A közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozó döntések:

- az alapszabály elfogadása, módosítása,
- a működési forma megváltoztatása,
- átalakulás, jogutód nélküli megszűnés,
- az igazgatóság, a vezérigazgató, a felügyelőbizottság és a könyvvizsgáló megválasztása, visszahívása, díjazásának megállapítása,
- az éves beszámoló jóváhagyása,
- az osztalékelőleg fizetése,
- a papír alapú részvények átalakítása dematerizált részvénné,
- egyes részvényekhez kapcsolódó jogok változtatása,
- kötvénykibocsátás,
- alaptőke felemelés, leszállítás,
- minden más, amit az alapszabály a közgyűlés hatáskörébe utal.

Az igazgatóságnak a közgyűlést évente legalább egyszer össze kell hívni.

A közgyűlés akkor határozatképes, ha a szavazatok több mint felét képviselő részvényes jelen van.

A közgyűlés egyszerű szótöbbséggel dönt, kivéve az alábbi eseteket:

- alapszabály elfogadása, módosítása,
- a működési forma megváltoztatása,
- átalakulás, jogutód nélküli megszűnés,
- az egyes részvényekhez kapcsolódó jogok megváltoztatása,
- az alaptőke leszállítása.

Az egyszemélyes részvénytársaságnál a közgyűlés hatáskörébe tartozó ügyekben az egyedüli részvényes írásban dönt, melyről a vezető tisztségviselőket (igazgatóság, vezérigazgató) értesíteni köteles.

A részvénytársaság ügyvezetése

A részvénytársaság ügyvezető szervezete az igazgatóság (ügyvezető testület), mely legalább három, legfeljebb tizenegy természetes személy tagból állhat.

Zártkörűen működő részvénytársaságnál lehetőség van arra, hogy igazgatóságot nem választanak, annak jogait az ügyvezető, a vezérigazgató gyakorolja.

Az igazgatóságot a közgyűlés választja, egyszemélyes részvénytársaság esetén az alapító jelöli ki.

Az igazgatóság testületként gyakorolja jogait, látja el feladatait.

A tagok feladatmegosztásáról az igazgatóság ügyrendje rendelkezik. Az ügyvezető testület a közgyűlésnek évente egy alkalommal, a felügyelőbizottságnak háromhavonta jelentést készít.

Az igazgatóság köteles nyolc napon belül összehívni a közgyűlést az alábbi esetekben:

- a részvénytársaság saját tőkéje az alaptőke kétharmadára csökken,
- a saját tőke zártkörű részvénytársaságnál 5 millió Ft alá, a nyilvános részvénytársaságnál 20 millió Ft alá csökken,
- a részvénytársaságot fizetéseképtelenség fenyegeti, vagy fizetéseit beszüntette, illetve vagyona nem fedezi kiadásait.

A nyilvánosan működő részvénytársaságnál lehetőség van arra, hogy ún. board rendszert, irányítási struktúrát hozzanak létre. Ebben az esetben az igazgatótanács látja el az igazgatóság és a felügyelőbizottság feladatait, gyakorolja annak jogait.

Az igazgatótanács öt-tizenegy természetes személy tagból áll, és tagjai többségének függetlennek kell lennie.

A függetlenség azt jelenti, hogy a részvénytársasággal a funkcióján kívül semmilyen más jogviszonyban nem áll.

A nyilvánosan működő részvénytársaságnál legalább háromtagú audit bizottságot kell létrehozni, melynek tagjai az igazgatótanács és a felügyelőbizottság tagjai közül kerülhetnek ki.

A tőzsdére bevezetett nyilvánosan működő részvénytársaság honlapján évente közzé kell tenni az alábbiakat:

- az igazgatóság, az igazgatótanács, a felügyelőbizottság tagjainak nevét,
- a tisztségviselők számára nyújtott pénzbeli és nem pénzbeli juttatásokat.

A tulajdonosi ellenőrzés

A részvénytársaság tulajdonosi kontrollját, az ügyvezetés (igazgatóság, vezérigazgató) ellenőrzését a felügyelőbizottság látja el.

A felügyelőbizottság tagjait (száma: 3–15 fő) a közgyűlés választja, határozott időre, maximálisan öt évre, vagy határozatlan időre.

A felügyelőbizottság testületként jár el, tagjai közül elnököt választ.

A zártkörű részvénytársaságnál az alapszabály megengedheti, hogy az igazgatóság tagjainak megválasztásáról, visszahívásáról a felügyelőbizottság döntsön.

A felügyelőbizottság írásbeli véleménye nélkül a közgyűlés az éves beszámolóról nem dönthet.

Felügyelőbizottság létrehozása kötelező:

- a nyilvánosan működő részvénytársaságnál,
- a zártkörű részvénytársaságnál, ha a szavazati jogok 5%-ával rendelkező részvényesek kérik (kisebbségvédelem),
- a részvénytársaság köztulajdonban van,
- a részvénytársaság teljes munkaidős éves átlagos létszáma meghaladja a 200 főt.

Közérdekvédelmi ellenőrzés

A közérdekvédelmi ellenőrzést a könyvvizsgáló látja el.

A részvénytársaságnál könyvvizsgáló választása kötelező. Megbízásának időtartama maximálisan öt év lehet.

A könyvvizsgáló köteles a közgyűlés összehívását kezdeményezni, szükség esetén a cégbírósághoz fordulni:

- a társaság jelentős vagyonvesztése,
- a vezető tisztségviselő illetve a felügyelőbizottság felelősségének felmerülése esetén.

3. A részvénytársaság (Rt.) megszűnése

A részvénytársaság megszűnése történhet jogutódlással vagy jogutódlás nélkül.

- A részvénytársaság akkor szűnik meg jogutódlással, ha tevékenységét más társasági formában folytatja, és teljes egészében átveszi az előző társaság szerzett jogait és vállalt kötelezettségeit.
 - A jogutódlással történő megszűnés lehet:
 - átalakulás más gazdasági társasággá,
 - egyesülés – összeolvadás vagy beolvadás,
 - szétválás – különválás vagy kiválás,
- A részvénytársaság jogutód nélkül akkor szűnik meg, ha:
 - letelik az az időtartam, amelyre létrehozták,
 - elhatározza a végelszámolással történő megszűnést,
 - a bíróság felszámolási eljárás során megszünteti,
 - a cégbíróság megszüntnek nyilvánítja.

A részvénytársaságnak lehetősége van a csődeljárás kezdeményezésére, melynek során biztosítható a tevékenység átszervezése, a fizetőképesség helyreállítása.

A RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (RT) MINIMÁLIS ALAPTŐKÉJE. AZ ALAPTŐKE ÖSSZETÉTELÉRE, RENDELKEZÉSRE BOCSÁTÁSÁRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

A részvénytársaság előre meghatározott számú és névértékű részvényekből álló alaptőkével jön létre.

Az alaptőke minimuma:

- a nyilvánosan működő részvénytársaságnál 20 millió Ft,
- a zártkörű részvénytársaságnál 5 millió Ft.

A részvénytársaság pénzbeli betét nélkül, tehát kizárólag apporttal is alapítható. Az apport értékét könyvvizsgálóval vagy más szakértővel igazoltatni kell.

(Az apport bármilyen értékkel rendelkező dolog, szellemi alkotás [például találmány, szabadalom], vagyoni értékű jog [például bérleti jog, használati jog, licence] lehet. Apportálható az adós által elismert vagy jogerős bírósági határozaton alapuló követelés is. Az apportot a társaság tagjai értékelik, fogadják el. Az apportot biztosító tagok öt évig felelnek az apport értékéért.)

A vagyoni hozzájárulást az alapítóknak az alábbiak szerint kell a cégbejegyzési kérelem benyújtásáig a társaság rendelkezésére bocsátani:

- pénzbeli betét: 25%-át, a fennmaradó részt egy éven belül,
- nem pénzbeli hozzájárulás:
 - ha nem haladja meg az alaptőke 25%-át, a bejegyzést követő öt éven belül,
 - ha meghaladja az alaptőke 25%-át, teljes egészében.

Az egyszemélyes részvénytársaságnál az apportot a cégbejegyzési kérelem benyújtásáig át kell adni.

A részvénytársaságban a tagsági/részvényesi jogokat a részvények testesítik meg. A részvény névre szóló, névértékkel rendelkező, forgalomképes értékpapír.

A részvény előállítható nyomdai úton és elektronikus úton. Az elektronikus úton létrehozott részvényt dematerizált részvénynek nevezik.

A dematerizált részvényt elektronikus úton tartják nyilván, a részvényes javára vezetett értékpapírszámlán.

A nyomdai úton előállított részvényen az alábbiakat tüntetik fel:

- a részvénytársaság neve, székhelye,
- a részvény sorszáma, sorozata, névértéke,

- az első tulajdonos neve,
- a részvényfajta-hoz kapcsolódó jogok,
- a kibocsátás időpontja, az alaptőke nagysága, a részvények száma,
- a cégjegyzésre jogosultak aláírása, az értékpapír kódja,
- a részvényátruházás korlátozása.

A dematerizált részvényen a sorszámot nem kell feltüntetni, a cégjegyzésre jogosultak aláírása az ÉRTÉKTÁRBAN feltüntetett okiraton szerepel.

Részvényfajták

- törzsrészvény – nem térnek el az általánostól, a részvény névértéke szerinti, arányos részvényesi jogokra jogosít, meg kell haladnia az alaptőke 50%-át,
- elsőbbségi részvény – a törzsrészvényesek tulajdonosaihoz képest valamivel több joguk van az ilyen részvények tulajdonosainak:
 - osztalékelsőbbség – először ők jogosultak az osztalék felvételére,
 - szavazatelsőbbség – a részvényhez több szavazati jog kapcsolódik,
 - vezető tisztségviselő(k) kijelölési elsőbbség,
 - elővásárlási jogot adó elsőbbség,
 - likvidációs hányadhoz fűződő elsőbbség.
- dolgozói részvény – lehet törzsrészvény vagy elsőbbségi részvény (osztalékelsőbbség), mértéke a felemelt alaptőke 15%-áig terjedhet,
- kamatozó részvény – a betét és részvény kombinációja. Az osztalékhoz fűződő jog mellett az adózott eredményből a részvényen feltüntetett módon kamat is megilleti a részvénytulajdonost, legfeljebb az alaptőke 10%-áig terjedhet.

A részvényekről a részvénytársaság igazgatósága részvénykönyvet vezet.

A részvények átruházása az értékpapírokra vonatkozó szabályok szerint történik.

Az átruházás a részvénytársaság részéről – az alapszabály szerint – korlátozható, beleegyezéshez köthető.

A részvénytársaság alaptőkéje a működés során:

- leszállítható,
 - felemelhető,
- melyről a közgyűlés dönt, a leszállítás esetén háromnegyedes többséggel.

Az alaptőke leszállítása történhet:

- önkéntesen,
- kötelezően.

A kötelező tőke leszállításról a hitelezővédelmi szabályok betartásával a cégbíróság dönt.

A hitelezővédelem azt jelenti, hogy a hitelezők követeléseik után biztosítékra tarthatnak igényt.

Az alaptőke felemelése történhet:

- új részvények forgalomba hozatalával,
- az alaptőkén felüli vagyton tőkeemelésre történő felhasználásával,
- dolgozói részvények forgalomba hozatalával,
- feltételes alaptőke emelésként, átváltoztatható kötvény forgalomba hozatalával.

Az átváltoztatható kötvény azt jelenti, hogy a kötvény tulajdonosai a futamidőn belül, a részvénytársaság által meghatározott időtartamban kötvényeik helyébe részvényt igényelhetnek.

A RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (RT) ALAPÍTÁSÁNAK MENETE, CÉGBEJEGYZÉS

Az alapítók lehetnek:

- természetes személyek,
- jogi személyek:
 - az állam,
 - az önkormányzatok,
 - közhasznú szervezetek,
 - már meglévő gazdasági társaságok,
 - szövetkezetek,
- jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek (például kkt., bt.).

A zártkörű részvénytársaság alapításánál az alapítók a részvénytársaság valamennyi részvényét átveszik.

A nyilvános részvénytársaság alapítása történhet:

- nyilvános eljárással, részvényjegyzés útján,
- zártkörű részvénytársaság működési formájának megváltoztatásával, nyilvános részvénytársaságként való továbbműködésével.

A nyilvános részvénytársaság alapításának szabályai:

- alapítási tervezetet kell készíteni,
- az alapító kivételével csak készpénzzel jegyezhető a részvény,
- a jegyzéssel egy időben a jegyzett részvény legalább 10%-át be kell fizetni,
- meghiúsul az alapítás, ha az előre elhatározott számú részvényt nem jegyezték le, ekkor a befizetett összeget 15 napon belül vissza kell fizetni.

Az egyszemélyes kft.-hez hasonlóan egyszemélyes részvénytársaság is alapítható.

A részvénytársaság alapszabállyal, az egyszemélyes részvénytársaság alapító okirattal hozható létre.

Az alapító dokumentumokat, a cégtörvény szerinti létesítő okiratokat ügyvédnek vagy jogtanácsosnak kell ellenjegyezni. A cég képviselőjének aláírás mintáját (aláírási címpéldány) vagy közjegyző hitelesíti, vagy ügyvéd ellenjegyzi.

Az alapszabály tartalmát jogszabály írja elő.

A részvénytársaság alapítását, a szerződés megkötését követő 30 napon belül be kell jelenteni a cégbíróságnak. A cégbíróság az előírt mellékletekkel felszerelt cégbejegyzési kérelem alapján a céget a cégnyilvántartásba bejegyzi.

A részvénytársaság a cégbejegyzésig előtársaságként működhet.

Ez idő alatt gazdasági tevékenységet folytathat – kivéve a hatósági engedélyhez kötött tevékenységeket.

Az üzletszerű gazdasági tevékenységhez a részvénytársaság által szabadon választott pénzügyintézzel (bank, takarékszövetkezet) bankszámlaszerveződést kell kötni, pénzforgalmi bankszámlát kell nyitni.

A tevékenység megkezdését be kell jelenteni:

- az APEH-nál,
- a társadalombiztosításnál,
- a helyi önkormányzati adóhatóságnál.

A cégbejegyzés menete

A társaság létesítő okiratait (alapszabály, alapító okirat) az aláírástól, illetve elfogadástól számított 30 napon belül be kell nyújtani a területileg illetékes (fővárosi, megyei) cégbírósághoz.

A cégeljáráshoz kötelező a jogi képviselet, azaz a kérelmet csak a részvénytársaság jogi képviselője (jogtanácsos, ügyvéd) nyújthatja be.

A jelenlegi szabályok szerint, 2008. július 1-jétől kötelező az elektronikus cégeljáráshoz.

E szerint a cégbejegyzésre irányuló kérelmet elektronikus nyomtatványon kell előterjeszteni. A cégbíróság az adatokat elektronikus okirat formájában tartja nyilván és a jogi képviselővel elektronikus úton közli az eljárás során hozott végzést.

A cégbejegyzési kérelemhez csatolni kell, a kft.-nél felsoroltakon kívül (részletesen a 2006. évi VI. törvény 1. sz. melléklete tartalmazza):

- a pénzügyintézet igazolása az alaptőke befizetéséről,
- az alapítók nyilatkozata a nem pénzbeli hozzájárulás rendelkezésre bocsátásáról,
- a nyrt. alapításánál:
 - az alapítási tervezetet,
 - a PSZÁF által jóváhagyott tájékoztatót,

- a részvényjegyzési ívet,
- az alakuló közgyűlés meghívóját, jegyzőkönyvét, jelenléti ívét,
- a nem pénzbeli hozzájárulás értékéről adott könyvvizsgálói/szakértői véleményt.

A cégbíróság a cégbejegyzési kérelmet legkésőbb 8 munkanapon belül megvizsgálja, indokolt esetben hiánypótlásra vonatkozó végzést ad ki.

A kérelem beérkezésétől számított 15 munkanapon belül dönteni kell a bejegyzésről vagy az elutasításról.

A cégre vonatkozó adatokat a cégbíróság a cégjegyzékben tartja nyilván.

A cégjegyzék tartalmazza:

- a cégjegyzék számát,
- a cég nevét,
- a cég székhelyét,
- a létesítő okiratban szereplő tevékenységek körét,
- a cég jegyzett tőkéjét,
- a képviselő módját,
- a cég képviselőre jogosultak adatait,
- a cég adószámát, statisztikai számjelét,
- a cég valamennyi pénzforgalmi számláját,
- a cégbejegyzési végzés időpontját,
- a cégjegyzékben lévő adatok törlésének, módosításának időpontját,
- a részvényesek szavazati jogának mértékét, ha az meghaladja legalább az 50%-ot,
- a részvénytársaság ügyvezetésének típusát:
 - zrt.: igazgatóság vagy vezérigazgató,
 - nyrt.: igazgatótanács vagy igazgatóság.

A cégbejegyzési kérelem benyújtója legkésőbb a benyújtást követő munkanapon a cég nevét, székhelyét, adószámát, valamint a statisztikai számjelét tartalmazó elektronikus tanúsítványt kap.

A cég bejegyzett adatai mellett a „bejegyzés alatt” megjegyzést tüntetik fel.

A bejegyzési kérelem benyújtásával megkezdődhet az üzletszerű gazdasági tevékenység.

A cégeljárás a jogtanácsosi és ügyvédi díjon kívül egyéb kiadásokkal is jár, melyek a következők (a jelenlegi szabályozás szerint):

- eljárási illeték:
 - nyrt. és az európai rt. esetében 600 ezer Ft,
 - zrt. esetében 100 ezer Ft,
- közzétételi díj:

- a bejegyzés közzétételének költségtérítéseként az alábbiakat kell megfizetni a kérelem benyújtásakor
 - mindkét részvénytársasági formánál 25 000 Ft,
 - az egyszerűsített cégeljárás esetén a cég bejegyzésének közzététele ingyenes (csak a zrt.).
- A cégbíróságon bejegyzett cégekről a Céginformációs Szolgálat nyújt információt cégekivonat, cégmásolat, cégbizonyítvány formájában, melyért külön eljárási illetéket kell fizetni.

Az illetéket és a közzétételi költségtérítést elektronikus úton kell megfizetni, a bejegyzési kérelem benyújtása előtt.

A sikeres alapítási folyamat a cégbejegyzési eljárással zárul, melyet a cégbíróság nyilvánosságra hoz, közzétesz a Cégek Közlönyben.

A cégbejegyzés ún. konstitutív hatályú, vagyis nem a társasági szerződés megkötésének napjával, hanem a cégbejegyzés napjával jön létre.

Az európai részvénytársaság (Societas Europea – SE)

Európai Unió tagországunk óta hazánkban is lehet európai részvénytársaságot alapítani.

Az európai részvénytársaság (Societas Europea – SE) az európai belső piacon tevékenykedő multinacionális vállalatok olyan társasági formája, amely nem az egyes tagállamok társasági jogán, hanem a közösségi jogon alapul.

Szabályozásuk az egész unióban egységes, ez lehetővé teszi a tagállamok közötti mozgásukat.

Az SE jogi személy. Cégjegyzékbe történő bejegyzéssel jön létre.

Az európai részvénytársaság alapításának, működésének és megszűnésének jellemzői:

- alapítása a tagállamok területén lehetséges,
- alapításához legalább két, a tagállamok területén bejegyzett gazdasági társaság részvétele szükséges,
- tagjainak felelőssége korlátolt,
- alaptőkéjét euróban kell meghatározni, az alaptőke minimuma 120 000 euró, a jegyzéskor a névérték 25%-át be kell fizetni.

Az európai részvénytársaság létrehozható:

- A nyilvánosan működő részvénytársaságok egyesüléssel SE-t alapíthatnak, ha székhelyük az Unión belül van, és legalább két társaságra eltérő tagállami jog vonatkozik.
- Részvénytársaságok és korlátolt felelősségű társaságok európai holdingot alapíthatnak, feltéve, hogy közülük legalább kettőre eltérő tagállami jog vonatkozik.

TÁRSAS VÁLLALKOZÁSOK TIPIKUS FORMÁI. AZ RT-RE VONATKOZÓ KÜLÖNÖS SZABÁLYOK

- Gazdasági társaságok, illetve más jogi személyek SE leányvállalatot hozhatnak létre, feltéve, hogy közülük legalább kettőre eltérő tagállami jog vonatkozik.
- Nyilvánosan működő részvénytársaságok európai részvénytársasággá alakulhatnak át.
- Egy európai részvénytársaság maga is alapíthat egy vagy több európai részvénytársaság formában működő leányvállalatot.

Az európai részvénytársaság legfontosabb gazdasági előnye, hogy a létesítő okirat szerinti székhelyét az egyik tagállamból a másik tagállamba helyezheti át.

Összefoglalás

A tananyag feldolgozása során megismerkedhettek a részvénytársaság (rt.) alapításának, működésének és megszüntetésének jogi szabályaival.

A részvénytársaság a gazdasági társaságok között „nagyvállalati forma”, jelentős tőkét koncentrál, ezért is nevezik tőkeegyesülésnek.

Alapítását és működését bonyolult jogszabályi előírások szabályozzák, sikeres működtetése komoly gazdasági tapasztalatot, pénzügyi és jogi ismereteket, jártasságot feltételez.

Ezért kezdő vállalkozási formaként a részvénytársaságot nem javasoljuk, de a részvénytársaságról szerzett ismeretek alapján kisebb tőkével is sikeres befektetővé válhatnak.

Az elsajátított elméleti ismereteket a következő fejezetek segítségével gyakorlati tudássá szeretnénk átváltani, ezért kérjük, hogy kövesse útmutatónkat, fogadja el tanácsainkat. Végezze el azokat a feladatokat, amelyeket az Önellenőrző feladatok fejezetben megfogalmaztunk, a megoldás után hasonlítsa össze eredményét a Megoldások fejezetben leírt válaszokkal.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. A Részvénytársaságra vonatkozó különös szabályok ismereteinek elsajátítása után foglalja össze a tanultakat, készítse a szakmai információtartalomban olvasottak alapján vázlatot, mely segíti az ismeretek elmélyítését.

Tananyagvázlat

- A részvénytársaság alapításának, működésének, megszüntetésének szabályai.
- A részvénytársaság minimális alaptőkéje. Az alaptőke összetételére, rendelkezésre bocsátására vonatkozó szabályok.
- A részvénytársaságok alapításának menete.
- A cégbejegyzés menete.

- Európai részvénytársaság.

2. Az ismeretek rendszerezése után gyűjtsön tapasztalatokat az alábbi feladatok megoldása során:

- a) Tanulmányozza a Cégek Közlönyben megjelenő bejegyzési végzéseket, nézze meg, hogy a részvénytársaságokról (rt.) milyen adatokat tartalmaz a végzés!
- b) Tanulmányozza az internet vagy szakirodalom segítségével, hogy az Európai Unióban milyen szabályok érvényesülnek a részvénytársaságok alapításában és működésében!
- c) Hogyan alakulhat át hazai rt. európai részvénytársasággá?

A tanulási folyamat akkor lesz sikeres, ha megoldja a következő önellenőrző feladatokat, és a megoldások alapján ellenőrzi teljesítményét.

Jó tanulást, sikeres megoldásokat kívánunk!

MUNKKANYAG

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Figyelmesen olvassa el az alábbi állításokat, válassza ki és jelölje, hogy melyik jellemző a

- zártkörűen működő részvénytársaságra (zrt.),
- nyilvánosan működő részvénytársaságra (nyrt.),
- mindkettőre (zrt. + nyrt.).

Válaszát írja le a kijelölt helyre!

1. Az ügyvezetői feladatok ellátására igazgatóságot nem választanak, annak jogait a vezérigazgató gyakorolja.
2. Szerződésmintával nem alapítható.
3. A felügyelőbizottság választása kötelező.
4. Részvényei bevezetést nyertek a szabályozott piacra, a tőzsdére.
5. A közgyűlést legalább évente egy alkalommal kötelező összehívni.
6. Audit bizottság létrehozása kötelező.
7. A közgyűlés dönt az alaptőke felemeléséről.
8. A részvényeseket tilos nyilvános felhívással gyűjteni.
9. Az alaptőke minimuma 5 millió Ft.
10. A felügyelőbizottság választása csak akkor kötelező, ha a szavazati jogok 5%-ával rendelkező részvényesek kérik.

2. feladat

Döntse el az alábbi állításokról, hogy igazak (I) vagy hamisak (H)! Válaszát írja le a kijelölt helyre!

- Az rt. tőkeegyesülés.
- A zrt. szerződésmintával is alapítható.
- Az alaptőke minimuma az nyrt.-nél 50 millió Ft.
- A tőkecsökkentéshez elegendő egyszerű szótöbbség.
- Az rt.-nél minden esetben kötelező a felügyelőbizottság létrehozása.
- A részvényes az rt. kötelezettségéért nem felel.
- Az rt. nyilvánosan és zártkörűen is alapítható.
- A közgyűlést háromhavonta kötelező összehívni.
- Az rt.-nél minden esetben kötelező könyvvizsgáló választása.
- Az egységes irányítási rendszer azt jelenti, hogy az igazgatótanács látja el az ügyvezetést és a tulajdonosi ellenőrzési és felügyelő-bizottsági feladatokat is.
- A törzsrészvények névértéke összegének mindenkor meg kell haladnia az rt. alaptőkéje 50%-át.

- Az nyrt. úgy is létrehozható, hogy a zrt. működési formáját megváltoztatva nyrt.-ként működik tovább.
- Az európai részvénytársaság alaptőkéje legalább 120 millió Ft.

MUNKANYELV

MEGOLDÁSOK

1. feladat

1. Az ügyvezetői feladatok ellátására igazgatóságot nem választanak, annak jogait a vezérigazgató gyakorolja.	Zrt.
2. Szerződésmintával nem alapítható.	Nyrt.
3. A felügyelőbizottság választása kötelező.	Nyrt.
4. Részvényei bevezetést nyertek a szabályozott piacra, a tőzsdére.	Nyrt.
5. A közgyűlést legalább évente egy alkalommal kötelező összehívni.	Zrt., Nyrt.
6. Audit bizottság létrehozása kötelező.	Nyrt.
7. A közgyűlés dönt az alaptőke felemeléséről.	Zrt., Nyrt.
8. A részvényeseket tilos nyilvános felhívással gyűjteni.	Zrt.
9. Az alaptőke minimuma 5 millió Ft.	Zrt.
10. A felügyelőbizottság választása csak akkor kötelező, ha a szavazati jogok 5%-ával rendelkező részvényesek kérik.	Zrt.

2. feladat

- Az rt. tőkeegyesülés.	I.
- A ZRT szerződésmintával is alapítható.	I
- Az alaptőke minimuma az nyrt.-nél 50 millió Ft.	H
- A tőkecsökkentéshez elegendő egyszerű szótöbbség.	H
- Az rt.-nél minden esetben kötelező a felügyelőbizottság létrehozása.	H
- A részvényes az rt. kötelezettségéért nem felel.	I
- Az rt. nyilvánosan és zártkörűen is alapítható.	I
- A közgyűlést háromhavonta kötelező összehívni.	H
- Az rt.-nél minden esetben kötelező könyvvizsgáló választása.	I
- Az egységes irányítási rendszer azt jelenti, hogy az igazgatótanács látja el az ügyvezetést és a tulajdonosi ellenőrzési és felügyelő-bizottsági feladatokat is.	I
- A törzsrészvények névértéke összegének mindenkor meg kell haladnia az rt. alaptőkéje 50%-át.	I
- Az nyrt. úgy is létrehozható, hogy a zrt. működési formáját megváltoztatva nyrt.-ként működik tovább.	I
- Az európai részvénytársaság alaptőkéje legalább 120 millió Ft.	H

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

2006. évi IV. törvény a gazdasági társaságokról (GT)

2006. évi V. törvény a cégnyilvánosságról, bírósági eljárásról (Ctv)

1991. évi LIX. Törvény a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról

Vállalkozási ismeretek 2006 Magyar Kereskedelmi és Iparkamara

Lengyel László: Vállalkozási ismeretek. KOTK, város, évszám.

Huzsik Anna–Vitéz Péter: Vállalkozz okosan! Comenius Kiadó Kft., Város, évszám.

Dr Újvári Géza: A módosított társasági és Cégtörvény. Novoschool, város, évszám.

Magyar Könyvvizsgálói Kamara éves kötelező könyvvizsgálói továbbképzés anyagai a gazdasági társaságokról és a cégeljárásról, évszám

AJÁNLOTT IRODALOM

Horváthné Herbáth Mária–Stágel Imréné: Kereskedelmi és vállalkozási ismeretek. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2006.

Kunvári Enikő–Rozsonics Angéla: Kereskedelmi ismeretek a modulrendszerű képzéshez. Kereskedelmi és Idegenforgalmi Továbbképző, város, évszám.

Juhász Anna–Kenedics Krisztina–Sólyom Csaba: Kereskedelmi vállalkozások gazdálkodása és vezetése. Budapesti Gazdasági Főiskola, Budapest, évszám.

A(z) 0001–06 modul 006–os szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
52 341 01 0000 00 00	Autó- és motorkerékpár-kereskedő
51 213 01 0010 51 01	Eseményrögzítő
51 213 01 0010 51 02	Filmlaboráns
55 345 01 0010 55 01	Európai uniós üzleti szakügyintéző
55 345 01 0010 55 02	Kereskedelmi szakmenedzser
55 345 01 0010 55 03	Kis- és középvállalkozási menedzser
55 345 01 0010 55 04	Külgazdasági üzletkötő
55 345 01 0010 55 05	Nemzetközi szállítmányozási és logisztikai szakügyintéző
55 345 01 0010 55 06	Reklámszervező szakmenedzser
55 345 01 0010 55 07	Üzleti szakmenedzser
52 341 05 1000 00 00	Kereskedő
52 341 05 0100 52 01	Bútor- és lakástextil-kereskedő
52 341 05 0100 52 02	Élelmiszer- és vegyiáru-kereskedő
52 341 05 0100 52 03	Ruházati kereskedő
52 341 07 0000 00 00	Kultúrcikk-kereskedő
54 341 01 0000 00 00	Külkereskedelmi üzletkötő
52 725 01 0000 00 00	Látszerész és fotócikk-kereskedő
33 341 03 0010 33 01	Építőanyag-kereskedő
33 341 03 0010 33 02	Épületgépészeti anyag- és alkatrész-kereskedő
33 341 03 0010 33 03	Járműalkatrész-kereskedő
33 341 03 0010 33 04	Villamossági anyag- és alkatrész-kereskedő
51 341 01 0000 00 00	Műszakicikk-kereskedő
51 341 02 0000 00 00	Régiségkereskedő
31 341 04 0000 00 00	Vegyesiparcikk-kereskedő
31 341 04 0100 31 01	Agrokémiai és növényvédelmi kereskedő
31 341 04 0100 31 02	Gyógynövénykereskedő
31 341 04 0100 31 03	Piaci, vásári kereskedő
31 341 04 0100 31 04	Sportszer- és játékkereskedő
33 215 02 0000 00 00	Virágkötő, -berendező, virágkereskedő
33 215 02 0100 33 01	Virágdekoratőr
33 215 02 0100 33 02	Virágkereskedő
52 341 06 0001 52 01	Antikvárium kereskedő

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:

8 óra

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató